

"نام گل سرخ" (۱)

چیست در نام که هر فتنه درین عالم ازوست؟
چیست در نام کزو دشمنی سنگ و سیوست؟
ننگِ نام از چه نخواهد به جهان حافظِ رند؟
جنگِ هفتاد و دو ملت همه دانست کزوست
گل سرخ ار گل خرزهره بخوانیش ار خار
دگر آیا شودش رنگ و دگر نکهت و بوست؟
نقل انگور و اوزون گر که شنیدی و عنب
نامها دیگر و در کام همه نغز و نکوست
رگِ گردن چه کند نیست قوی حجت اگر؟
بی دلایل نتوان کرد جدا مغز ز پوست
چه تفاوت کند اندر دهن موری و مار
گر سپیدست تو را ور سیهت عارض و روست؟
آریانیم اگر خوانی و گر تازی و ترک
آدم نام و ز نوع بشرم خصلت و خوست
هم از آن روز که از حضرت میمون زادم
نام فرخنده ام آدم شد و میمون یاهوست
وز پس گفتن یک یاحق و یاهوست که حال
نامها گبر و مسلمان و جهود و هندوست
چیست در نام کزان خون خلاق جاری ست؟
چیست در نام کزو دشمن من گردی و دوست؟

چیست در نام که زنجیر منت در گردن
چیست در نام که تیغ تو مرا در پهلوست؟
چیست در نام اقالیم که معلوم کند
چه کس از خطه قفقاز و کدامین زولوست؟
گر خلیج عربش خوانی و گر گوئی فارس
ماهیان را چه غم از نامش و زین هایت و هوست؟
گر به آواز حزین گوید و گر اندهگین
چون ز حافظ شنوی، صحبت جانان دلجوست
گوئی ار غالیه ور مُشک، یکی باشد بوی
نرگس ار نرجس خوانیش همان عربده جوست
ای خوشا سیطره دانش و تحکیم خرد
که ز جهل است که همنوع به چشم تو عدوست
کودک از جهل کشد مویت و بخرشد روی
کودک از جهل به چشمش همه چیزی لولوست
ای خوشا سیطره شادی در دولت عشق
و آنچه با عشق توان کرد ز اسرار مگوست
چون در آغوش کشد بید کهن افرا را
باغ خندان شود و باد صبا هلله گوست

1. Shakespeare: "What's in a name? That which we call a rose / by any other name would smell as sweet."